

.....	
Liczba punktów	Podpis sprawdzającego
.....	
Pieczeń szkoły	

KONKURS Z HISTORII
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
KURATORA OŚWIATY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ROK SZKOLNY 2020/2021
ETAP SZKOLNY

INSTRUKCJA DLA UCZNIA

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Sprawdź, czy arkusz testowy zawiera 20 stron. Ewentualny brak stron, zadań lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Test, do którego przystępujesz, zawiera 30 zadań. Maksymalnie możesz uzyskać 100 punktów.
3. Na wypełnienie testu masz 60 minut.
4. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
5. Odpowiedzi zapisuj na teście.
6. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem /atramentem. Nie stosuj korektora.
7. Przemyśl każdą odpowiedź. Staraj się nie popełniać błędów przy dobieraniu lub wpisywaniu odpowiedzi. Jeśli pomylisz się, błędną odpowiedź skreśl i ponownie napisz prawidłową odpowiedź. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały podane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
8. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
9. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. Brudnopis nie podlega ocenie.
10. Pracuj samodzielnie. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych, urządzeń telekomunikacyjnych oraz z podpowiedzi koleżanek i kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań do nauczyciela.

Życzymy Ci powodzenia!

Komisja Konkursowa

Zadanie 1. (0-4 p.)

Rozsądź, które ze zdań są prawdziwe lub fałszywe: (wstaw obok podanych informacji: prawda „P”, fałsz „F”)

A.	Człowiek narzucający Ateńczykom swoją władzę (np. Pizystrat w VI w. p.n.e.) był przez nich nazywany dyktatorem	
B.	Powolny proces, któremu podlegały prowincje rzymskie, to romanizacja	
C.	Najwybitniejszy demokratyczny polityk Aten – Perykles, przez 16 lat piastował urząd stratega	
D.	Forma ustrojowa, którą narzucił republice rzymskiej Oktawian August, to pryncypat	

Zadanie 2. (0-4 p.)

Kto z kim mógł się spotkać? Wybierz spośród postaci do wyboru i przyporządkuj do podanych niżej osób:

A.	Oktawian August	
B.	Aleksander Macedoński	
C.	Apostoł Piotr	

Postacie do wyboru: Arystoteles, Arystofanes, Sofokles, Horacy, Neron, Cyceron, Atylla.

Zadanie 3. (0-4 p.)

Podaj, do jakich wydarzeń historycznych lub osób odnoszą się poniższe teksty starożytnych autorów. Nie musisz podawać dat.

A. *Hellenowie szykowali się do bitwy. Zaświtała jutrzienka, a oni zwołali zgromadzenie załóg okrętowych, na którym przed wszystkimi innymi wygłosił, Temistokles piękną mowę (...). Kończąc mowę wezwał ich do wsiadania na okręty (...).*

Wydarzenie:

B. *Miał (...) wtenczas przy sobie około trzystu ludzi na koniach i pięć tysięcy ciężkozbrojnej piechoty. (...) długo namyślał się nad wszystkim, przy czym przez głowę przelatywały mu tysiące*

planów. (...) Ostatecznie jednak zdobył się na odwagę, otrząsnął z tych myśli i rzucił się w objęcia przyszłości, wypowiadając te znane słowa: „Alea iasta est – kości zostały rzucone”.

Postać:

C. Gdybym mówił językami ludzi i aniołów, a miłości bym nie miał, stałbym się jak miedź brzęcząca albo cymbał brzęmiący. (...) I gdybym rozdał na jałmużnę całą majątność moją, a ciało wystawił na spalenie, lecz miłości bym nie miał, nic bym nie zyskał. (...) Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest. (...) Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko przetrzyma. Miłość nigdy nie ustaje.

Postać:

D. Gdy tak ja, cesarz Konstantyn Wielki, i jak również ja, cesarz Licyniusz August, zesłaliśmy się szczęśliwie (...) i omawiali wszystko, co należy do pożytku oraz bezpieczeństwa publicznego, postanowiliśmy między innymi (...) chrześcijanom i wszystkim dać zupełną wolność wyznawania religii, jaką kto zechce. W ten sposób bowiem bóstwo w swej niebieskiej siedzibie i dla nas, i dla wszystkich, którzy naszej poddani są władzy, zjednać będzie można i usposobić łaskawie.

Wydarzenie:

Zadanie 4. (0-1 p.)

Otton III, koronowany w 983 r. na króla Niemiec, utrzymywał przyjazne stosunki z Bolesławem Chrobrym ponieważ: (wpisz znak: „x” we właściwej kratce)

A.	planował utworzenie cesarstwa i potrzebował wsparcia armii Chrobrego	
B.	jego marzeniem było stworzenie uniwersalistycznego cesarstwa z udziałem Słowian	
C.	obawiał się potęgi militarnej państwa polskiego	
D.	planował uśpić tym czujność władcy Polski, by później podbić jego kraj	

Zadanie 5. (0-1 p.)

Drużyna Mieszka to: (wpisz znak: „x” we właściwej kratce)

A.	urzędnicy ściągający podatki dla księcia	
B.	grupa wojowników księcia, wyszkolona w sztuce wojennej	
C.	wojsko zwołane jako pospolite ruszenie	
D.	ekipy rzemieślników, które budowały nowe grody	

Zadanie 6. (0-1 p.)

Przyczyny kryzysu państwa polskiego w XI wieku to: (wpisz znak: „x” we właściwej kratce)

A.	osłabienie pozycji Kazimierza, oderwanie się Mazowsza od państwa	
B.	bunt ludności przeciw chrześcijaństwu, burzenie kościołów i zabijanie duchownych	
C.	najazd księcia czeskiego Brzetysława, zajęcie Śląska i zniszczenie Gniezna	
D.	wszystkie odpowiedzi są poprawne	

Zadanie 7. (0-3 p.)

Na rycinie ze statutu Łaskiego (1506 r.) w centrum umieszczono postać w koronie, a wokół niej postacie siedzące i stojące. Nazwij te postacie i grupy osób:

postać centralna -
 postacie siedzące -
 postacie stojące -

Zadanie 8. (0-3 p.)

Przeczytaj uważnie tekst źródłowy i udziel odpowiedzi na niżej podane pytania:

Nadanie nowego prawa gościom – dokument Henryka Brodatego dla klasztoru Panny Marii we Wrocławiu z 1221 roku.

My, Henryk, z Bożej łaski książę Śląska, na prośbę opata [klasztoru] świętej Marii we Wrocławiu i jego braci nadajemy prawo (...) gościom mieszkającym w Krzydlinie, Budziszowie, Tyńcu, Oleśnicze, Sobótce, Wirach, Zebrzydowie, Strzeblowie i we wszystkich innych ich wsiach, o ile [osadnicy] chcieliby osiedlić się na tym prawie, w ten sposób, że będą wolni od posług, do których zobowiązani są Polacy według prawa krajowego, a które pospolicie nazywa się: powóz [dostarczanie wozów z zaprzęgami, lub być może samych zaprzęgów], ślad [tropienie przestępców], przesieka [obowiązek urządzania przeszkód w lasach granicznych], i od danin, które powinny być pobierane, to jest stróża [danina pieniężna na książęcą straż grodową], podworowe

[danina pobierana od domów w postaci zwierząt lub jej równowartości w skórkach kunich, zbożu, miodzie] i tym podobne (...).

A. Skąd pochodzili goście wymienieni w dokumencie?

.....

B. Jak nazywało się prawo, na którym osadzał ich książę?

.....

C. Jak nazywała się akcja, którą przedsięwziął książę?

.....

Zadanie 9. (0-2 p.)

Zaznacz władców Polski, za panowania których doszło do wymienionych poniżej wydarzeń (wpisz znak: „x” we właściwej kratce)

9.1. Ogłoszenie *Dictatus papae* przez papieża Grzegorza VII: (1 p.)

A.	Bolesław Chrobry	
B.	Bolesław Śmiały	
C.	Władysław Łokietek	
D.	Władysław Jagiełło	

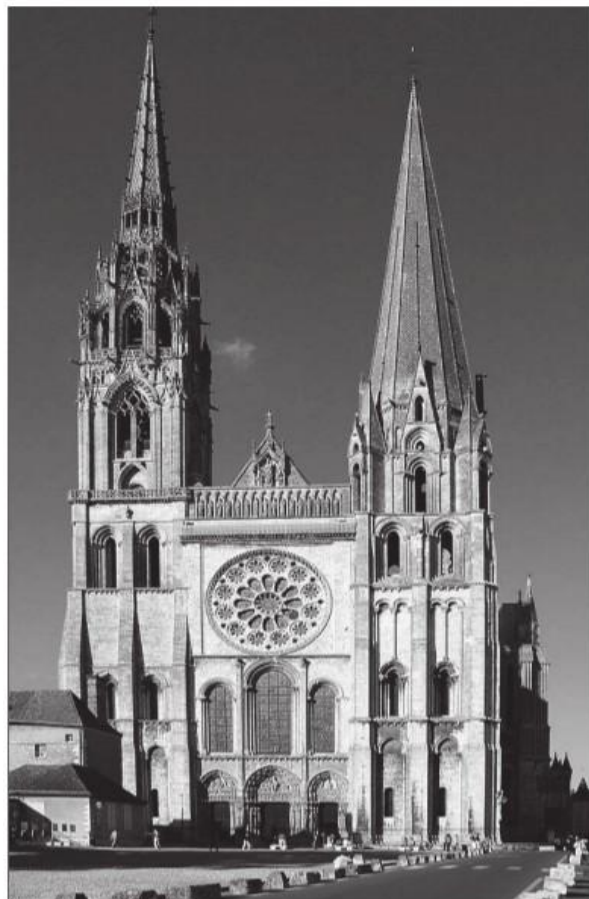
9.2. Wystąpienie rektora Akademii Krakowskiej Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji: (1 p.)

A.	Bolesław Chrobry	
B.	Bolesław Śmiały	
C.	Władysław Łokietek	
D.	Władysław Jagiełło	

Zadanie 10. (0-4 p.)

10. 1. Przedstawiona budowla (Katedra w Chartres) zawiera elementy charakterystyczne dla dwóch stylów architektonicznych. Podkreśl nazwy tych stylów (2 p.).

barokowy, gotycki, klasycystyczny, romański, romantyczny, renesansowy

10.2. Swój wybór uzasadnij wymieniając jedną cechę każdego ze stylów widocznych na ilustracji (2 p.):

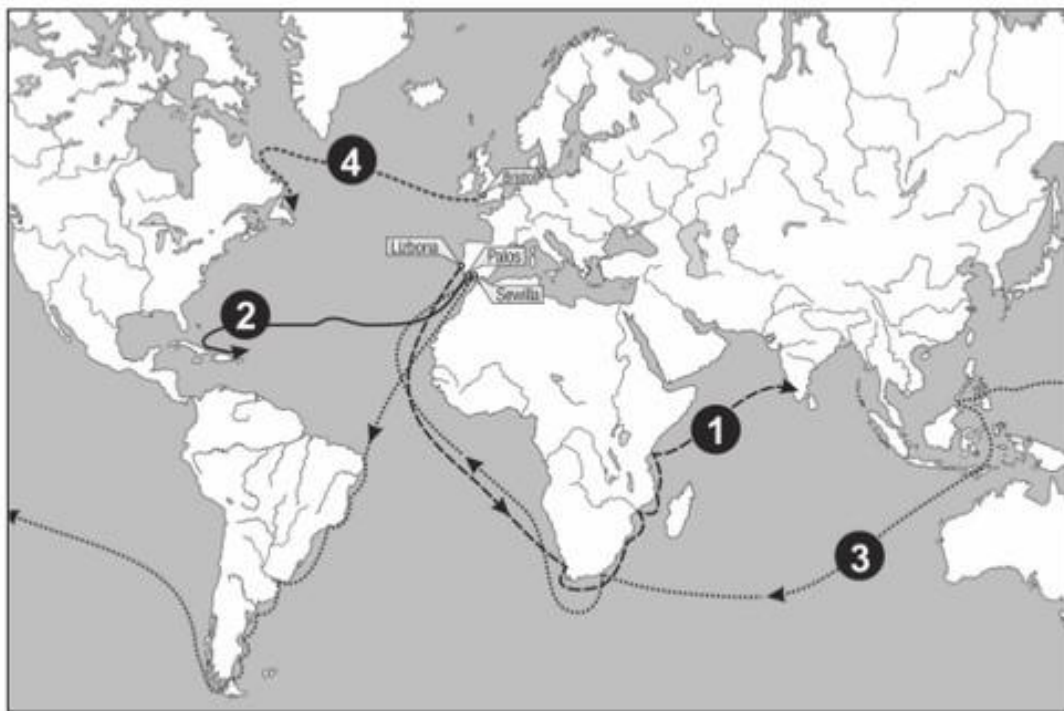
Styl I

Styl II

Zadanie 11. (0-3 p.)

11.1. Na podstawie schematu kartograficznego trasy wypraw geograficznych w XV–XVI w. oraz fragmentu relacji z wyprawy [...] Alvaro Velho zaznacz poniżej cyfrę, którą na mapie oznaczono trasę podróży autora relacji ze źródła 2: (wpisz znak: „x” we właściwej kratce) (1 p.)

Źródło 1

Źródło 2

W niedzielę zbliżyliśmy się do najwyższych gór, jakie kiedykolwiek widzieliśmy; wznoszą się one nad miastem Kalikat. [...] Z okolicy Kalikatu [...] pochodzą przyprawy korzenne używane na wschodzie, [a także] na zachodzie [...]. Z Kalikatu pochodzi także wiele różnych kamieni szlachetnych. W mieście tym są następujące korzenie z miejscowych zbiorów: imbir, pieprz i cynamon, choć ten ostatni nie jest tak dobry jak z wyspy Cejlon, oddalonej stąd o osiem dni drogi, skąd również trafia do Kalikatu.

A.	1	
B.	2	
C.	3	
D.	4	

11.2. Podaj imię i nazwisko odkrywcy, który dotarł do Indii (1 p.)

.....

11.3. Podaj rok wyprawy Europejczyków, której efektem po kilku latach było odkrycie Indii (1 p.)

.....

Zadanie 12. (0-2 p.)

12.1 Wymień imię i nazwisko biskupa warmińskiego, który brał udział w obiadach czwartkowych u króla Stanisława Augusta Poniatowskiego: (1 p.)

.....

12.2. Podaj, w którym roku Stanisław August Poniatowski został królem Polski: (1 p.)

.....

Zadanie 13. (0-2 p.)

Podkreśl dwa rody arystokratyczne, które miały swoje siedziby w Prusach Wschodnich:

Konieczpolscy, Zamoyscy, Dönhoffowie, Finckensteinowie, Radziwiłłowie, Dohnowie, Ossolińscy, Lehndorffowie

Zadanie 14. (0-3 p.)

Podkreśl trzy grupy etniczne, religijne lub narodowe, które zamieszkiwały obszar Prus Wschodnich przed II wojną światową:

Ukraińcy, Niemcy, Polacy, Kaszubi, Kurpie, Warmiacy, Łemkowie, Mazurzy, Starowiercy, Wilniacy, Żydzi

Zadanie 15. (0-5 p.)

Do niemieckiej nazwy miasta sprzed II wojny światowej dopisz jej współczesny polski odpowiednik:

Allenstein -

Elbing -

Guttstadt -

Heilsberg -

Königsberg -

Lötzen -

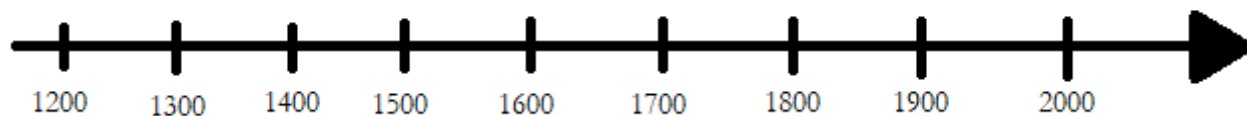
Lyck -

Osterode -

Rastenburg -

Tilsit -

Zadanie 16. (0-8 p.)

16. 1. Na powyższej osi czasu wpisz następujące daty roczne: (5 p.)

- a) Sprowadzenie Krzyżaków do Polski
- b) Hołd pruski
- c) Wybór pierwszego króla elekcyjnego
- d) III rozbiór Polski
- e) Uchwalenie konstytucji kwietniowej w Polsce międzywojennej

16.2. Na podstawie powyższych dat i własnej wiedzy oblicz: (3 p.)

- a) Ile lat Krzyżacy panowali na ziemiach pruskich?

.....

- b) Ile lat Polska była pod zaborami?

.....

- c) Ile lat Polska była rządzona przez królów elekcyjnych?

.....

Zadanie 17. (0-2p.)

17. 1. Sejm Rzeczypospolitej został zerwany przez jednego posła, Władysława Sicińskiego, klienta Jana Radziwiłła: (wpisz znak: „x” we właściwej kratce) (1 p.)

A.	przed potopem szwedzkim	
B.	w czasie potopu szwedzkiego	
C.	po potopie szwedzkim	

17.2. Napisz pod jaką nazwą przeszło do historii to wydarzenie (1 p.)

.....

Zadanie 18. (0-3 p.)

18.1. Zespół kaplic upamiętniających Drogę Krzyżową i Mękę Pańską na Golgocie, ufundowane przez magnatów, zwano kalwariami. Pierwszą kalwarię założył przywódca rokoszu: (wpisz znak: „x” we właściwej kratce) (1 p.)

A.	Jerzy Lubomirski	
B.	Stefan Czarniecki	
C.	Mikołaj Zebrzydowski	

18.2. Wyjaśnij pojęcie: (1 p.)

Rokosz -.....
.....

18.3. Napisz, która z wyżej podanych postaci wymieniona jest w hymnie Polski? (1 p.)

.....

Zadanie 19. (0-1 p.)

Czasy baroku przyniosły rozkwit muzyki, który z wybitnych kompozytorów nie mieści się w ramach tej epoki? (wpisz znak: „x” we właściwej kratce)

A.	Fryderyk Chopin	
B.	Johann Sebastian Bach	
C.	Georg Friedrich Haendel	

Zadanie 20. (0-2 p.)

20.1. Uporządkuj w kolejności pojawiania się systemy produkcji: (wpisz cyfry 1-2-3 we właściwych kratkach) (1 p.)

A.	fabryka	
B.	manufaktura	
C.	nakład	

20.2. Wpisz który z wymienionych systemów produkcji był typowy dla XVI-wiecznej Europy?
(1 p.)

.....

Zadanie 21. (0-5 p.)

Które mocarstwa były reprezentowane na kongresie wiedeńskim przez wskazane postaci: (do cyfr dobierz odpowiednie litery i umieść je we właściwym miejscu w tabeli)

1. Karol Maurycy Talleyrand	A. Rosja
2. Klemens Metternich	B. Wielka Brytania
3. Aleksander I	C. Austria
4. Fryderyk Wilhelm III	D. Francja
5. Robert Steward Castlereagh	E. Prusy
	F. Hiszpania

1	2	3	4	5

Zadanie 22. (0-7 p.)

Zanalizuj tabelę i odpowiedz na poniższe pytania:

Ruch naturalny w niektórych krajach europejskich w latach 1876-1913

Kraje	Urodzenia		Zgony		Przyrost naturalny	
	1876/85	1908/13	1876/85	1908/13	1876/85	1908/13
	Przeciętne roczne na 1000 mieszkańców					
Francja	24,9	19,5	22,5	18,6	2,4	0,9
Anglia z Walią	34,2	24,9	20,0	14,1	14,2	10,8
Włochy	37,3	32,4	28,4	20,2	8,9	12,0
Niemcy	38,0	29,5	25,8	16,5	12,2	13,0
Finlandia	36,2	26,3	22,5	17,3	13,7	9,0
Ziemie czeskie	38,0	28,8	28,8	19,5	9,2	8,3
Węgry	44,4	36,0	35,1	24,6	9,3	11,4
Słowacja	43,7	34,0	36,2	22,1	7,5	11,9

Źródło: *Historia Polski w liczbach. Ludność. Terytorium*, GUS, Warszawa 1994, s. 109.

A. W którym kraju wskaźnik urodzeń w latach 1876/85 był najwyższy? (1 p.)

.....

B. W którym kraju średnia śmiertelność w latach 1876-1913 była najniższa? (1 p.)

.....

C. W których krajach w latach 1876-1913 tempo przyrostu naturalnego rosło? (1 p.)

.....

D. Na podstawie analizy danych z powyższej tabeli rozstrzygnij, czy: podane niżej informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W kolejnych rubrykach (a, b, c, d) dopisz obok podanych informacji: prawda „P” lub fałsz „F”. (4 p.)

a.	Wskaźnik zgonów w latach 1876-1913 we wszystkich krajach wzrósł	
b.	Wskaźnik urodzeń w latach 1876-1913 we wszystkich krajach wzrósł	
c.	Tempo wzrostu naturalnego między okresem 1876/85 a 1908/13 rosło dzięki wzrostowi wskaźnika urodzeń	
d.	Tempo wzrostu naturalnego między okresem 1876/85 a 1908/13 rosło dzięki spadkowi wskaźnika zgonów	

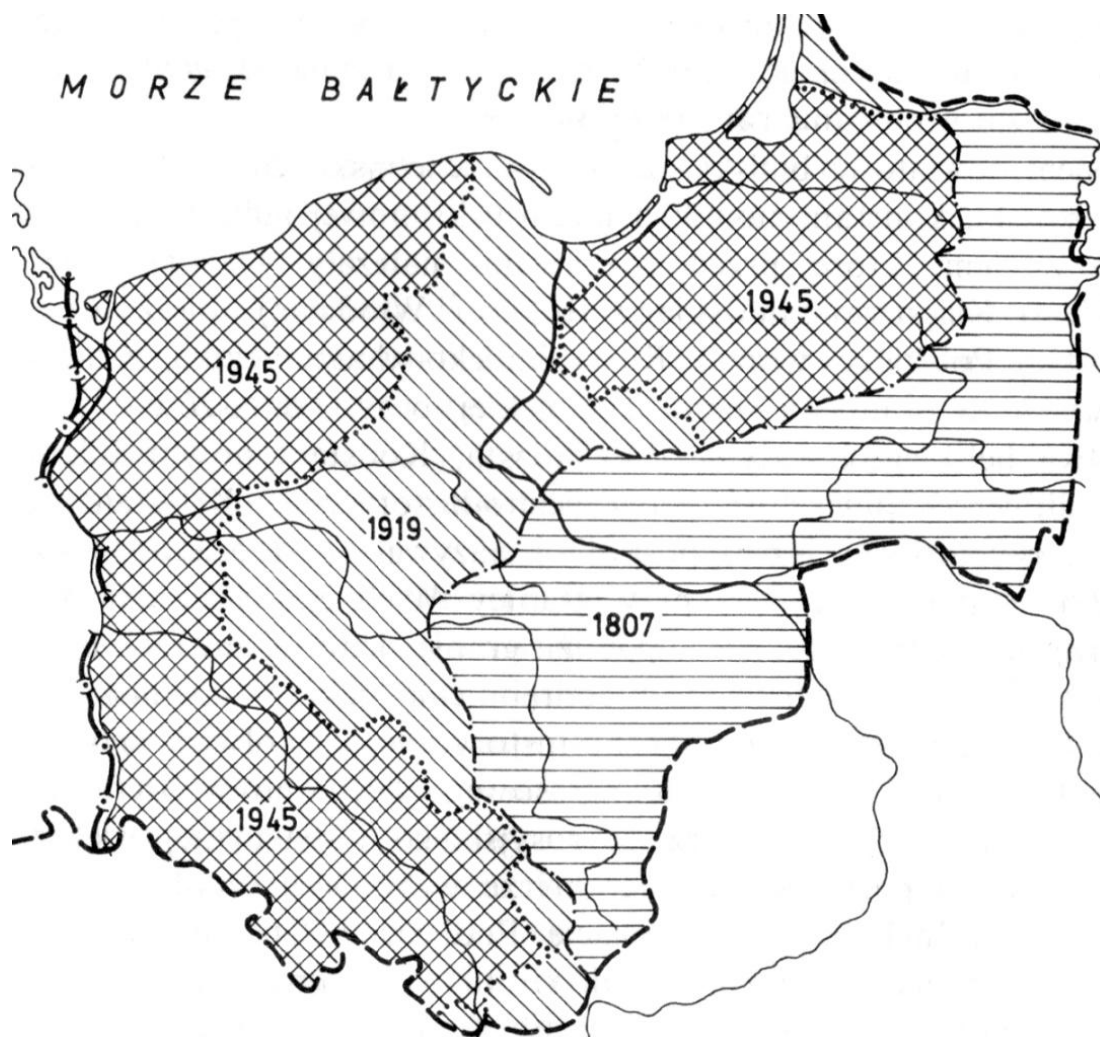
Zadanie 23. (0-1 p.)

Uzereguj wydarzenia chronologicznie: (w tabeli obok poszczególnych wydarzeń umieść kolejne cyfry, zgodnie z porządkiem chronologicznym wydarzeń, od 1 do 6)

A.	Noc Listopadowa	
B.	Wielka Emigracja	
C.	klęska Napoleona	
D.	tajne sprzysiężenie podchorążych	
E.	bitwa pod Ostrołęką	
F.	decyzje kongresu wiedeńskiego	

Zadanie 24. (0-3 p.)

Wymień trzy traktaty (układy) międzynarodowe, które zdecydowały o zmianach terytorialnych przedstawionych na poniższej mapie:

Źródło: A. Piskozub, *Dziedzictwo polskiej przestrzeni. Geograficzno-historyczne podstawy struktur przestrzennych ziem polskich*, Wrocław 1987, s. 162.

1807 -
 1919 -
 1945 -

Zadanie 25. (0-4 p.)

Przyporządkuj nazwiska polskich polityków z właściwą partią polityczną: (do cyfr w tabeli wpisz odpowiednie litery)

1. Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne
2. Socjaldemokracja Królestwa Polskiego
3. Polska Partia Socjalistyczna
4. Stronnictwo Ludowe

- A. Ignacy Daszyński
- B. Julian Marchlewski
- C. Roman Dmowski
- D. Bolesław Wysłouch

1	2	3	4

Zadanie 26. (0-9 p.)

Poniżej zamieszczono cztery plakaty propagandowe. Wykonaj następujące polecenia:

26.1. Przyporządkuj plakatowi właściwe opisy, umieszczając pod rysunkami odpowiednie cyfry w wykropkowanych miejscach (4 p.)

1. Sowiecki plakat propagandowy
2. Francuski plakat propagandowy
3. Niemiecki plakat propagandowy
4. Polski plakat propagandowy
5. Angielski plakat propagandowy

26.2. W każdym plakacie znajdź jeden element graficzny i wyjaśnij jego symbolikę (4 p.)

- a)
-
- b)
-
- c)
-
- d)
-

26.3. Do jakiego wydarzenia historycznego plakaty nawiązują? (1 p.)

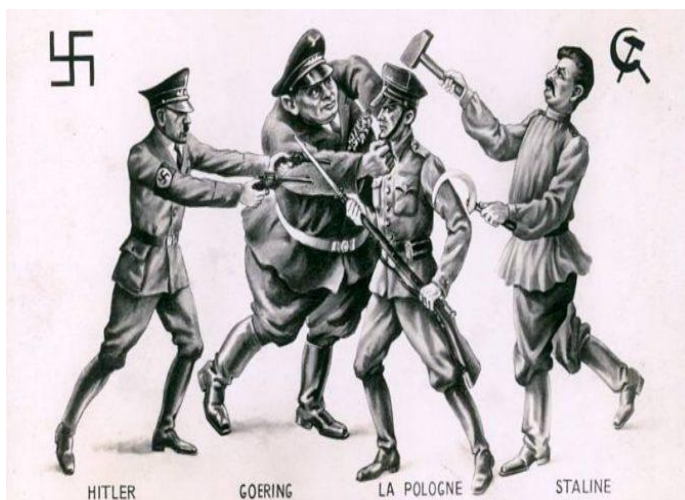
.....

a)

b)

c)

d)

Zadanie 27. (0-3 p.)

Uzupełnij tekst dotyczący formowania polskich władz na emigracji w 1939 r. (w wykropkowanych miejscach wpisz poprawne imię i nazwisko)

Po internowaniu w Rumunii prezydent RP (a)
powierzył swe uprawnienia prezesowi Światowego Związku Polaków (b)
..... Dnia 30 września 1939 r. został on zaprzysiężony jako nowy prezydent RP.
Powołał nowy rząd, na czele którego stanął (c)

Zadanie 28. (0-1 p.)

Miasto, w którym w lipcu 1946 r. dokonano pogromu ludności żydowskiej to: (wstaw w odpowiednie miejsce tabeli znak „x”)

A. Katowice	B. Gliwice	C. Bydgoszcz	D. Kielce	E. Toruń

Zadanie 29. (0-8 p.)

Pod każdym biogramem wpisz imię i nazwisko osoby, której biogram dotyczy:

A. Urodził się w 1943 roku. Był współorganizatorem strajku stoczniowców gdańskich w 1980 r. i współtwórcą wolnych i niezależnych związków zawodowych. W latach 1990–1995 pełnił najwyższy urząd III RP. (1 p.)
.....

B. Żył w latach 1895–1944. Był pierwszym Komendantem Głównym AK (1940–1943), który dostał się do niemieckiej niewoli. (1 p.)
.....

C. Żył w latach 1870–1924. Stał na czele rewolucji październikowej, a później na czele państwa sowieckiego. Przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych. (1 p.)
.....

D. Żył w latach 1826–1864. Dyktator powstania styczniowego. Stracony na stokach Cytadeli Warszawskiej. (1 p.)
.....

E. Żył w latach 1892–1956. Był przewodniczącym Krajowej Rady Narodowej (1945–1947), prezydentem RP (1947–1952), I sekretarzem KC PZPR (1948–1956). Otoczony kultem jednostki, uznawany za polskiego odpowiednika Stalina. (1 p.)
.....

F. Żył w latach 1865–1922. Był pierwszym prezydentem II Rzeczypospolitej. Zginął w wyniku zamachu w galerii „Zachęta” w Warszawie. (1 p.)

.....

G. Żył w latach 1917–1963. Był prezydentem Stanów Zjednoczonych. Ogłosił blokadę morską Kuby. Zginął w zamachu w Dallas. (1 p.)

.....

H. Urodził się w 1931 r. Sekretarz Generalny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego (1985–1991), pierwszy i jedyny prezydent ZSRR (1990–1991). Ogłosił program reform w ZSRR – tzw. *pieriestrojkę*. (1 p.)

.....

Zadanie 30. (0-1 p.)

Z którego roku pochodzi poniższy plakat? (podkreśl właściwą odpowiedź)

A. 1920 r.   B. 1939 r.   C. 1945 r.   D. 1980 r.

BRUDNOPIS